

Gemeenteraad van Beemster.

05 OKT. 2011

VERZONDEN

DATUM:

4 oktober 2011

BIJLAGE(N):

div

UW BRIEF VAN:

ONS KENMERK:

/5857

UW CONTACT:

H.A.Roenhorst

Onderwerp: Verslag Des Beemsters project Energie en Landschap

Geachte leden van de raad,

Het Des Beemster project Energie en Landschap zoals dat oorspronkelijk is opgezet, is met de organisatie van de duurzaamheidsconferentie Beemsterbronnen in mei van dit jaar en de daarop volgende evaluatie, afgerond.

Ten behoeve van dit project was door de provincie Noord-Holland een tekortsubsidie verstrekt in het kader van de Deelverordening culturele planologie. De provincie is inmiddels verzocht over te gaan tot definitieve subsidievaststelling.

Bijgaand treft u ter kennisname aan het inhoudelijk en financieel eindverslag, behorende bij de subsidieafrekening. De gemeentelijke financiële bijdrage in dit project bedraagt € 11.443. Deze bijdrage wordt gedekt uit de Algemene reserve conform het eerdere raadsbesluit in februari 2011 tot reservering van maximaal € 15.000 ten behoeve van dit project.

Besloten is om het projectbureau Des Beemsters en de werkgroep Energie en Landschap nog tijdelijk als aanjager te blijven gebruiken ten behoeve van verdere concrete stappen en opgaven die op kortere termijn moeten worden genomen om uiteindelijk tot een succesvol gemeentelijk duurzaamheidsbeleid te komen.

Wij vertrouwen erop u met bovenstaande naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Beemster.

H.A.G. Brinkman
burgemeester

E. Kroese-Vrolijk
secretaris



Inhoudelijk verslag van het Des Beemster project Energie en Landschap, kenmerk 2008-36705 en 2010-47411.

Dit verslag is samengesteld aan de hand van de toekenningscriteria, zoals vermeld in de subsidiebeschikking.

De gemeente Beemster heeft het gemeentelijk projectbureau Des Beemsters in het leven geroepen om een aantal ruimtelijke veranderingsprocessen, waarbij de cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied in de nabije toekomst in het geding kunnen zijn, te beschermen en tevens te ontwikkelen.

Projectbureau Des Beemsters heeft na een vertraagde start (in 2008-2009 bleek onvoldoende cofinanciering van andere partijen om de oorspronkelijke projectopzet te realiseren) begin 2010 alsnog het Des Beemsters project Energie en Landschap opgepakt. Daartoe is een projectgroep gevormd die het project heeft voorbereid en begeleid.

De mate waarin archeologie, cultuurhistorische kenmerken, landschappelijke karakteristieken/ontwikkelingen, architectuur en landinrichting, natuurontwikkeling, waterberging, verkeersinfrastructuren, nieuwe recreatiegebieden en de levende cultuur van de bewoners zoals gebruiken, verhalen en tradities (cultuurfactoren) een rol spelen.

Het project Energie en Landschap is gestart met het in kaart brengen van de relatie tussen energiewinning en het polderlandschap. Hierbij heeft de projectgroep zich met name gericht op windenergie, brongas en biovergisting, aangezien deze energievormen onderdeel uitmaken van de geschiedenis van De Beemster. Deze drie thema's zijn vervolgens verwerkt naar de concrete praktijk; is het mogelijk De Beemster met deze energievormen in de toekomst energieneutraal te maken? Bij de te ontwikkelen initiatieven spelen de cultuurhistorische kenmerken en de landschappelijke karakteristieken van De Beemster een grote rol, aangezien de polder in 1999 is uitgeroepen tot Unesco Werelderfgoed. Dit heeft er onder meer toe geleid dat na onderzoek van de mogelijkheden van windenergie en gesprekken met onder andere Eneco, het standpunt is ingenomen dat grote windturbines in het landschap niet gewenst zijn. De projectgroep heeft vervolgens vooral ingezet op energiewinning uit biovergisting, zonenergie en ook brongas. Wel kan latere toepassing van kleine windmolentjes niet uitgesloten worden. De vraag is echter welk rendement dit zou opleveren en hoe oplossingen kunnen worden bedacht voor windmolens die wel passen in het landschap van De Beemster.

De wijze waarop en in welk stadium (beeldend) kunstenaars, vormgevers, cultuurhistorici, architecten en ontwerpers (cultuuractoren ofwel cultuurmakers) bij het (deel)project worden betrokken.

Met de start van het project Energie en Landschap is een projectgroep samengesteld. De leden van deze projectgroep zijn geselecteerd vanwege hun inhoudelijke vakkennis en betrokkenheid bij energie en duurzaamheid. De leden hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van diverse energiebronnen voor De Beemster. Hierbij zijn ook andere actoren uit het veld betrokken. Zo heeft bijvoorbeeld een deskundige op het gebied van brongasinstallaties begin 2010 een bijdrage geleverd aan de projectgroep door middel van een nadere toelichting op de werking van brongasinstallaties. Tevens heeft de projectgroep een bijdrage ontvangen over de mogelijkheden van geothermische energie. Daaruit is gebleken dat de investeringen hiervan erg hoog zijn en de toepassing van geothermische energie in De Beemster niet rendabel is.

Daarnaast heeft de projectgroep de openbaarheid opgezocht en de inwoners van De Beemster in september 2010 opgeroepen voorstellen in te zenden voor duurzame energiewinning c.q. een energieneutrale polder. Hierop zijn meerdere reacties binnengekomen, uiteenlopend van de Beemster boer als energieproducent tot het opwekken van energie door middel van reflectie- en absorptieschermen langs de A7. Tijdens het symposium Beemsterbronnen, dat heeft plaatsgevonden in mei 2011, is alle inzenders van duurzame ideeën een platform geboden om hun ideeën nader toe te lichten. Ook zal de projectgroep in augustus 2012 deelnemen aan de agrarische fair die wordt georganiseerd in het kader van het vierhonderdjarig bestaan van De Beemster. De projectgroep zal hier een energiethemapark presenteren en toelichting geven op duurzame energiebronnen. Hierdoor zal de discussie over het energievraagstuk verder worden aangewakkerd.

De mate waarin en de manier waarop kwaliteit uit de historie (verleden) en de actualiteit (heden) worden samengebracht.

Op het samenbrengen van de kwaliteit uit het verleden en de actualiteit is op het gebied van brongas grote vooruitgang geboekt. Brongas is van oudsher in De Beemster aanwezig. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) worstelt al jaren met de regelgeving rondom de brongasinstallaties. Daarom heeft in december 2010 een bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij zowel de gemeente Beemster, de projectgroep Energie en Landschap en het HHNK vertegenwoordigd waren. Uit het gesprek bleek dat het HHNK handelt binnen de wettelijke kaders (waterkwaliteit) en dat deze kaders zijn aangevuld met Milieu- en Klimaatdoelstellingen. Deze nieuwe doelstellingen geven spanningen voor het gebruik van brongasinstallaties. Naar aanleiding van dit gesprek en diverse aanvragen voor het gebruik van brongasinstallaties in De Beemster heeft het HHNK per brief toegezegd dat wanneer de projectgroep mogelijkheden ziet voor het gebruik van brongas, het HHNK bereid is hieraan mee te werken. In het najaar van 2011 wordt het HHNK bij de projectgroep uitgenodigd voor de opzet van een experiment met brongaswinning waarbij de waterkwaliteit niet tot nauwelijks wordt aangetast.

De manier waarop de bewoner door middel van het project betrokken wordt bij de ruimtelijke inrichting. De Beemster tafel: de conferentie Beemsterbronnen.

Verschillende bewoners hebben in het kader van het project Energie en Landschap een voorstel ingediend voor een energieneutrale polder. Deze mensen is tijdens het symposium Beemsterbronnen een podium geboden om hun voorstel nader toe te lichten. Al in de zomer van 2010 bestonden er plannen voor het houden van een symposium over energiebronnen. Deze plannen zijn steeds verder uitgewerkt en hebben uiteindelijk geresulteerd in het symposium Beemsterbronnen dat op 19 mei 2011 plaatsvond met ruim 100 zeer betrokken deelnemers uit de verschillende groepen uit de (lokale) samenleving. De opdracht tot het organiseren van het symposium is verstrekt aan Stichting Urgenda in samenwerking met organisatiebureau Meneerdeleeuw. In de voorbereidingsfase zijn de bewoners van De Beemster actief bij het symposium betrokken. Niet alleen zijn de bewoners door middel van een artikelenreeks in De Uitkomst geïnformeerd over energie, duurzaamheid en Beemsterbronnen, tevens zijn bewoners uitgenodigd actief deel te nemen aan het symposium. Dit heeft ertoe geleid dat er twee voorbereidende werkgroepen hebben plaatsgevonden, namelijk op 20 april 2011 (met als thema voeding) en op 21 april 2011 (met als thema energie), waarin de bewoners (burgers, bedrijven, agrariërs) met elkaar hebben nagedacht over duurzaamheid en gekomen zijn tot concrete voorstellen voor energiewinning in De Beemster.

Deze benadering heeft ervoor gezorgd dat diverse bewoners en bedrijven uit De Beemster hebben toegezegd ook aan de conferentie een creatieve bijdrage te leveren over slowfood, streekproducten en Beemster energiebronnen. Het symposium Beemsterbronnen is dan ook georganiseerd door en voor koplopers op het gebied van duurzaamheid en heeft de mogelijkheid geboden tot het toekomstig creëren van coalities voor en met organisaties zoals het HHNK, Cono Kaasmakers, HVC en brongasgebruikers. Hiermee is de doelstelling van de Beemster Tafel volledig bereikt.

De conferentie Beemsterbronnen heeft veel creatieve ideeën voor energiewinning en duurzaamheid in De Beemster opgeleverd, zoals het promoten van streekproducten en het oprichten van een investeringsbank voor het gebruik van Beemsterbronnen en dan met name voor initiatieven gericht op biovergisting en zonenergie. Hierover initiatief vindt in september een vervolggesprek plaats tussen de projectgroep, de gemeente Beemster en diverse koplopers op het gebied van energie (o.a. Cono Kaasmakers, Stichting Urgenda, Stichting Energyvalley, Trinergy, CO2 Servicepunt en Energy Board).

De bijdrage die het (deel)project levert aan de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting en wat de verwachte (bijzondere) toegevoegde waarde zal zijn.

Het Des Beemsters project Energie en Landschap heeft een bijdrage geleverd en levert nog steeds een bijdrage aan de bewustwording rond het thema energie en zet deze in concrete daden om. De natuurlijke omgeving wordt hierbij benut op een zodanige wijze dat die ook voor toekomstige generaties beschikbaar blijft. Energie en Landschap beoogt een bijdrage te leveren aan het reduceren van de spanning in de wereld rond energiebronnen en de mogelijke negatieve effecten die bijvoorbeeld de grote inzet van niet-vernieuwbare koolwaterstoffen (brongas) als drager van energie op ons milieu kan hebben. Er wordt gedacht en gewerkt volgens het voorzorgsmaatregelprincipe. Hierdoor kan een lokale economie ontstaan die tot een bewustere wijze van produceren kan leiden. Doordat de bewoners van De Beemster bij het project Energie en Landschap worden betrokken, ontstaat wellicht ook een bewustere wijze van consumeren.

Essentieel is dat de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting gehandhaafd blijft en zelfs kan toenemen door straks het bijzondere landschap van De Beemster en zijn eigen duurzame energiebronnen goed in elkaar te laten passen.

De ideeën van Energie en Landschap over energiewinning en duurzaamheid worden door de gemeente Beemster vertaald naar gemeentelijk beleid. In 2010 heeft de gemeente Beemster al een begin gemaakt met het gemeentelijk Klimaatplan. Het project Energie en Landschap heeft daarin gefungeerd als kwartiermaker in de vorm van creatief onderzoek en overleg, maar ook als aanjager van publieke processen om een zo groot mogelijk draagvlak onder de Beemster bevolking te verkrijgen. Hiermee wordt gerefereerd aan de oorspronkelijke doelen van het project.

Bijeenkomsten van de projectgroep Energie en Landschap tijdens de projectperiode

4 februari 2010	2 november 2010
25 februari 2010	9 december 2010
26 maart 2010	18 januari 2011
8 juni 2010	10 maart 2011
29 juni 2010	21 juni 2011
28 september 2010	

Bijeenkomsten ter voorbereiding van het conferentie Beemsterbronnen

5 januari 2011	26 april 2011
10 maart 2011	13 mei 2011
22 maart 2011	19 mei 2011 (symposium Beemsterbronnen)
19 april 2011 (werkgroep 1)	20 mei 2011
20 april 2011 (werkgroep 2)	

Bijlagen bij dit verslag

- uitnodiging conferentie Beemsterbronnen
- verslag van de conferentie
- Beemsterbronnen Ideeënboek mei 2011.

zie ook digitaal op: www.meneerdeleeuw.nl/beemsterbronnenverslag met ondermeer daarop ook de speciale film die gemaakt is voor deze conferentie.

Beemster, 15 augustus 2011
Projectbureau Des Beemsters.

Financiële verantwoording Des Beemsters project Energie en Landschap (kenmerk 2008-36705 en 2010 47411).

De totale kosten van het project waren in 2008 begroot op € 78.500. Door Provincie Noord-Holland is op 8 Juli 2008 een tekortsubsidie toegekend van € 50.000,- Hierop is een voorschot van € 40.000,- ontvangen. Conform de Deelverordening Culturele Planologie 2007 bedraagt het uiteindelijk tekortsubsidie maximaal 75% van de door GS noodzakelijke geachte kosten.

Het project is in eerste instantie ernstig vertraagd als gevolg van het niet kunnen verkrijgen van meer cofinanciering van andere instanties. Dit leidde ertoe uitstel te vragen. Begin 2010 is het project financieel en ook inhoudelijk zodanig bijgesteld dat het te realiseren zou zijn met behulp van het provinciaal subsidie en de eigen gemeentelijke bijdrage.

Het project is in juli 2011 afgerond voor wat betreft de bijgestelde opzet. Voor de inhoud wordt verwezen naar de bijgaande inhoudelijke verantwoording.

De eindbegroting ziet er als volgt uit (bedragen exclusief BTW):

Begroting	Oorspronkelijke raming	Uiteindelijke kosten
Start/voorbereiding proces	15.000	10.693,30
Onderzoek, uitwerking, ontwerp,	20.000	35.080,00
Uitwerking voorstellen (Beemster tafel)	20.000	
Uitwerking tot aanbevelingen (ontwerpers en deskundigen)	15.000	
Afronding project	8.500	0
totalen	78.500	45.773,30
Dekking		
Provincie Noord-Holland	50.000	34.329,97
Ministerie O C W	8.000	0
Hoogheemraadschap HNK	5.000	0
Gemeente Beemster	10.000	11.443,33
Fondsen/sponsors	5.500	0
Totalen	78.500	45.773,30

Toelichting op dekking:

Het project Energie en Landschap bleek niet te passen in de doelstellingen van zowel het Ministerie van OCW als het Hoogheemraadschap NHH. Ook bleek het niet mogelijk hiervoor fondsen/sponsors te vinden (veelal omdat de gemeente aanvrager/partij is).

Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 23 augustus 2011

Toelichting op de werkelijke kosten in de projectperiode januari 2010 - juli 2011:

De navolgende kosten zijn gemaakt (bedragen exclusief BTW):

Start / voorbereiding proces:

Geplaatste oproepadvertenties in Binnendijks voor ideeën en ontwerpen	€ 323,96
8 Publicaties/Interviews over de Beemsterbron in De Uitkomst	€ 1.600,00
Deelname projectgroepleden BIO Energiedag Agentschap NL	€ 350,00
vorbereiding, onderzoek, projectbegeleiding, overleg, secretariaat	€ 8.419,34
	<hr/>
Totaal	€ 10.693,30

Onderzoek, uitwerken, Beemster tafel, ontwerp, etc:

Conform offerte en eindafrekening:

Inzet Bureau Meneerdeleeuw i.s.m. St. Urgenda en projectgroep:

Volledig voorbereiden, organiseren voorafgaande themawerkbijeenkomsten, grafisch werk, Beemster Bronnen film, locatie, techniek, workshops, sprekers, entertainment, catering, (beeld)verslaggeving, evaluatie van:

Conferentie "Beemster Bronnen" op 19 mei 2011

€ 35.080,00

Totaal

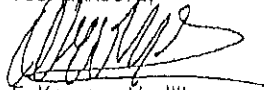
€ 45.773,30

Afrekening provinciaal subsidie:

Verkregen provinciaal voorschot op tekortsubsidie	40.000,00
Tekortsubsidie maximaal 75% van de werkelijke kosten	34.329,97
	<hr/>
Teveel ontvangen voorschot retour naar provincie	5.670,02

Beemster, 22 augustus 2011

Voor akkoord,



E. Kroese - Vrolijk

Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 23 augustus 2011


Des Beemsters project Energie en Landschap.

Berekening uren kosten start, voorbereiding, projectbegeleiding door Bureau Des Beemsters.
Periode 7 Januari 2010 - 13 Juli 2011.

Projectleider Harry Roenhorst: 84,25 uren x € 53,96 (bruto loon)	€ 4.546,13
Projectmedewerker: Janneke van Dijk (2011): 50,52 uren x € 24,02 (brutoloon)	€ 1.213,49
Projectmedewerker; Marion Krulsbrink (2010, gedetacheerd): Totale kosten detachering voor 14 uur p/w van 12 januari t/m 31 december 2010: € 16.917,42. Uurtarief € 28,91 Uren project Energie en Landschap: 92 uren x € 28,91	€ 2.659,72
Totaal inzet	€ 8.419,34

Beemster, 22 augustus 2011.

Voor akkoord,



E. Kroese - Vrolijk

Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d.23 augustus 2011.....